

*Hans helighet påve Franciskus tal
Gemensam ekumenisk bön
Lutherska katedralen i Lund
måndag den 31 oktober 2016*

"*Bli kvar i mig, så blir jag kvar i er*" (Joh 15:4). Dessa ord som Jesus säger vid den sista nattvarden ger oss en inblick i Kristi hjärta kort före hans slutgiltiga självtgivelse på korset. Vi kan förnimma hur hans hjärta slår av kärlek till oss och hur han längtar efter enhet för alla som tror på honom. Han säger till oss att han är den sanna vinstocken och att vi är grenarna; och att vi, om vi vill bära frukt, måste vara förenade med honom såsom han är förenad med Fadern.

När vi nu möts här i Lund för att be tillsammans, vill vi uttrycka vår gemensamma längtan efter att förbli förenade med honom för att ha liv. Vi ber honom: "Herre, hjälp oss att genom din nåd vara mer förenade med dig för att tillsammans kunna ge ett mer effektivt vittnesbörd om tron, hoppet och kärleken". Det är också ett tillfälle att tacka Gud för att så många av våra bröder och systrar från olika kyrkliga samfund inte har resignerat inför splittringen, utan ansträngt sig för att upprätthålla hoppet om försoning bland alla dem som tror på den ende Herren.

Vi katoliker och lutheraner har påbörjat vandringen tillsammans på försoningens väg. Nu, i samband med det gemensamma minnet av reformationen 1517, har vi ett nytt tillfälle att tillsammans slå in på en väg som har tagit form under de senaste femtio åren i den ekumeniska dialogen mellan Lutherska världsförbundet och den katolska kyrkan. Vi får inte resignera inför oenigheten och avståndet som kyrkosplittringen har skapat mellan oss. Nu har vi möjlighet att reparera en avgörande etapp av vår historia, att övervinna motsättningar och missförstånd som ofta har hindrat oss från att förstå varandra.

Jesus säger till oss att Fadern är *vinodlaren* (jfr v. 1), som vårdar och ansar grenarna för att de ska bära mer frukt (jfr v. 2). Fadern har ständig omsorg om vår relation med Jesus, för att se om vi verkligen är förenade med honom (jfr v. 4). Han ser på oss, och hans kärleksfulla blick uppmuntrar oss att rena vårt förflutna och arbeta i nuet för att den framtida enhet som han längtar efter ska bli verklighet.

Också vi måste betrakta vårt förflutna kärleksfullt och uppriktigt, erkänna våra fel och be om förlåtelse. Gud är den ende domaren. Med samma kärlek och uppriktighet behöver vi erkänna att splittringen mellan oss avvek från den ursprungliga intuitionen hos Guds folk, som av naturen söker att vara tillsammans, och att den historiskt sett har vidmakthållits snarare av denna världens makthavare än av det troende folkets vilja: detta folk som alltid och överallt är i behov av sin Gode Herdes trygga och ömma ledning. Hos båda parterna fanns det också en uppriktig vilja att bekänna och försvara den sanna tron. Men vi är också medvetna om att vi har slutit oss i oss själva av rädsla eller fördomar mot de andras sätt att bekänna tron, som betonar andra saker och har ett annat språkbruk. Påven Johannes Paulus II sade: "Vi får inte låta oss styras av en önskan att göra oss själva till domare över historien, utan enbart sträva efter att bättre förstå det som har hänt och bli bärare av sanningen" (*Budskap till kardinal Johannes Willebrands*, prefekt för Påvliga rådet för de kristnas enhet, 31 oktober 1983). Gud är vingårdens herre, som vårdar och skyddar den med ofantlig kärlek. Låt oss beröras av hans blick; det enda han vill är att vi ska bli kvar som levande grenar i hans Son Jesus. När vi betraktar det förflutna på ett nytt sätt försöker vi inte att ändra det som har hänt, vilket vore omöjligt, utan att "berätta den delen av historien på ett annat sätt" (Lutherska–romersk-katolska enhetskommissionen, *Från konflikt till gemenskap*, 17 juni 2013, 16).

Jesus påminner oss: "Utan mig kan ni ingenting göra" (v. 5). Det är han som bär oss och sporrar oss att finna sätt att göra enheten till en alltmer uppenbar verklighet. Utan tvekan har

kyrkosplittringen varit en enorm källa till lidande och missförstånd. Men den har också lett oss till att erkänna att vi inte kan göra någonting utan honom och gett oss möjligheten att bättre förstå vissa aspekter av vår tro. Med tacksamhet erkänner vi att reformationen har bidragit till att ge den Heliga Skriften en mer central roll i Kyrkans liv. Vi firar femtio år av dialog mellan katolska Kyrkan och de lutherska kyrkorna i Lutherska världsförbundet; och genom att vi tillsammans har lyssnat till Guds ord i Skriften har denna dialog gjort betydande framsteg. Låt oss be Herren låta hans Ord bevara enheten mellan oss, ty hans Ord är en källa till näring och liv. Utan att inspireras av det kan vi ingenting göra.

Martin Luthers andliga erfarenhet talar till oss och påminner oss att vi inte kan göra någonting utan Gud. "Hur ska jag finna en nådig och barmhärtig Gud?" Detta är frågan som ständigt upptog Luthers tankar. Frågan om vad som är den rätta relationen med Gud är verkligen den avgörande frågan i vårt liv. Vi vet att Luther fann denne barmhärtige Gud i det glada budskapet om Jesus Kristus, som blev människa, dog och uppstod från de döda. Begreppet "*av Guds nåd allena*" påminner oss att Guds initiativ alltid kommer först och föregår allt mänskligt gensvar, samtidigt som han söker att väcka gensvar hos oss. Läran om rättfärdiggörelsen uttrycker därför kärnan i människans situation inför Gud.

Jesus för vår talan som förmedlare inför Fadern och ber honom om enhet för sina lärjungar "för att världen skall tro" (Joh 17:21). Det är detta som ger oss styrka och tröst och inspirerar oss att enträget be honom: "Ge oss enhetens gåva för att världen skall tro på din barmhärtighets kraft". Detta är det vittnesbörd som världen hoppas på från oss. I den mån vår dagliga erfarenhet präglas av förlåtelse, förnyelse och försoning blir vi kristna trovärdiga vittnen om barmhärtigheten. Tillsammans kan vi på ett konkret sätt och med glädje förkunna och göra Guds barmhärtighet uppenbar genom att försvara och tjäna varje människas värdighet. Utan denna tjänst för världen och i världen förblir den kristna tron ofullständig.

Vi ber tillsammans i denna domkyrka, katoliker och lutheraner, medvetna om att vi inte kan göra någonting utan Gud. Vi ber honom om hjälp att vara förenade med Honom som hans levande lemmar. Ständigt behöver vi hans nåd för att tillsammans kunna föra ut hans Ord i världen, som är i sådant behov av hans ömhet och barmhärtighet.